בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', ח' בשבט תשס"ח (15 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

*סגולה לפרנסה מה**רבי מנחם מנדל מרימנוב** זצ"ל לקרוא "**פרשת המן**" [http://www.tefillos.com/parshas_hamon.asp] שניים מקרא ואחד תרגום ביום שלישי של פרשת **בשלח** (היום).*
ומה בדיוק צריך לקרוא?
*פעמיים את **פרשת המן** הכתובה מצד ימין ופעם אחת את ה**תרגום אונקלוס** הרשום מצד שמאל.*

מַן מן השמים
הרב אריה הנדלר

= חסידים מספרים כי פעם אחת, כשהיו ר' אלימלך מליז'נסק ותלמידיו מסובים לסעודה, שכח המשרת להגיש לר' מנחם מנדל מרימנוב כף. הכל אכלו, ורק ר' מנחם מנדל לבדו לא אכל. הבחין הצדיק בדבר, ושאל: "מפני מה אינך אוכל?" "אין לי כף", השיב ר' מנחם מנדל. "ראה", אמר ר' אלימלך, "צריך לדרוש גם כף, ומכל שכן קערה". קלט ר' מנחם מנדל את דברי רבו בלבו, ומן היום ההוא נשתנה מזלו לטובה. =

התשתית של הסיפור שלנו היא ריאלית לחלוטין. ר' מנחם מנדל היה מתלמידיו של ר' אלימלך. באותם ימים היה מצבו הכלכלי בכי רע.; העוני והדלות שלטו בביתו, ולעתים לא היה לו מה לתת לילדיו לאכול. על רקע זה יש לראות את הסיפור שלנו, העוסק בדלותו של ר' מנחם מנדל מרימנוב. את מה שאירע בסעודה אצל המורה הגדול, ר' אלימלך, מעניק ר' אלימלך עצמו כעצה טובה לתלמידו הדל. ר' אלימלך הופך את הסעודה הזו לבניין אב, האמור להדריך את התלמיד הצעיר בדרכו בעולם.

הכל יושבים סביב השולחן, האוכל מוגש בשפע, אולם לר' מנחם מנדל אין כף. לפנינו תפיסה אמונית, האומרת כי השפע מצוי בעולם. בורא העולם משפיע כל טוב לעולם: מזון, פרנסה וכיוצא באלו. הבעיה איננה בחוסר השפע בעולם, אלא שלחלק מן האנשים בעולם **אין כלים** לקלוט את השפע הזה. לר' מנחם מנדל אין כף. ר' אלימלך מלמד אותו כי הבעיה שלו איננה העובדה שבורא העולם מסתיר את פניו ממנו, שהוא איננו מספק לו פרנסה. הבעיה של ר' מנחם מנדל איננה בעיית ה'**מה**' אלא בעיית ה'**איך**'. ר' מנחם מנדל חושב שהבעיה שלו היא חוסר מזל, שבורא עולם חסך ממנו את חסדו ואיננו מעניק לו את השפע החומר; אך ר' אלימלך אומר לו שאין הדבר כן: השפע מצוי, צריך רק לדעת איך להרים אותו, איך להכיל אותו.

את ברכת יצחק ליעקב פותחות המילים "ויתן לך האלקים". ו' החיבור המופיעה בתחילת המשפט העסיקה את חז"ל, שפירשו כי ו' החיבור באה ללמדנו על שתי נתינות, נתינה ועוד נתינה. על תוכנן של שתי נתינות אלו אמרו חז"ל: "יתן לך ברכות, ויתן לך כבישן".

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ג', ח' בשבט תשס"ח (15 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ה'שפת אמת' באר את משמעות המילה **'כבישן' כ'כלים'**. כלומר, הברכה שנתן יצחק ליעקב היא שלא רק יקבל את הברכות, אלא יקבל גם כלים שבאמצעותם יוכל להכיל אותן. ברכה השופעת על אדם שלא הכין את עצמו לקבל את השפע עתידה ללכת לאיבוד. זה מה שלימד ר' אלימלך את ר' מנחם מנדל: יש צורך בכלים כדי לקבל את השפע.

זאת ועוד, ככל הנראה הבין ר' אלימלך כי תלמידו, ר' מנחם מנדל, מודע לחסר ולקושי השוררים בביתו, אלא שהתייחסותו לדברים היתה רוחנית-משהו. מושגים של פרנסה וכלכלה נתפסו אצלו במובנם הרוחני, ומשום כך הוא לא התייחס אליהם ביחס הגשמי הפשוט שהייה ראוי להם. ר' אלימלך מחבר את התלמיד אל קרקע המציאות: כדי לקבל את השפע יש צורך בכלים. כדי להכיל את טובו של הקב"ה יש צורך בהכנות גשמיות ומעשיות, שיהוו תשתית הגשמית להכלת ברכתו של הקב"ה שתבוא ממעל.

נראה שהדברים קשורים לפן נוסף בדרכו הרוחנית של ר' מנחם מנדל מרימנוב. ר' מנחם מנדל נהג לדרוש מידי שבת על שולחנו בפני חסידיו על פרשיית המן. במשך שנים חידש והגה רעיונות ודרכים חדשות בהבנת פרשת המן. פרשת המן עוסקת בפן הרוחני של המזון, בשפע היורד מן השמים. היא מציגה דרך שכולה התייחסות רוחנית ורעיונית לפרנסה ולכלכלה של כל אדם ואדם.

פרשת המן איננה עוסקת בכלים, אדרבה - היא מתנגדת אליהם. בעלי הכלים הקטנים אספו בדיוק אותה כמות של מן שאספו בעלי הכלים הגדולים, אחד המרבה ואחד הממעיט. ר' מנחם מנדל מחובר בכל נימי נפשו אל פרשה זו. הוא זקוק ללקח של ר' אלימלך, להבנה כי יש צורך להוריד את פרשת המן אל עולם המעשה.

ואכן, ר' מנחם מנדל מרימנוב ייסד מנהג לומר מדי יום את פרשת המן, ולאחריה תפילה על הפרנסה. זאת למדנו ר' מנחם מנדל מרימנוב מתוך לקחו של ר' אלימלך: לקשר את פרשת המן אל ההשתדלות של כלי המעשה. אדם המסיים את תפילת הבוקר שלו באמירת הפרשה ובתפילה על הפרנסה, ומשם יוצא לעבודת יומו, מאמין בירידת השפע מן השמים, ומתפלל ומייחל כי הקב"ה יזמן לו את הכלים לאסוף את השפע הרב הזה, על מנת שיוכל להביא שבר רעבון ביתו.

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל